

vanja začne v neposredni realnosti – v vsakdanjih praksah ljudi, ki skozi procesno refleksijo posameznic in posameznikov ter skupin postanejo opore za historizacijo osebnih izkušenj in razumevanje zgodovinskih dogajanj. V tako zastavljenem dispozitivu se toga imobilnost antiintelektualizma, ki zahteva sklenjen in selektiven nabor znanj in ki meni, da lahko *preveč* znanja ljudem škodi oz. da je dezinteresirano (nekoristoljubno) izobraževanje in razmišljanje potrata, postopoma – seveda skozi kontinuirane diskusije, akcije in refleksije akcij, ki vpletenim pomagajo odstraniti mišljenske ovire – umakne konsistentni intelektualni argumentaciji. Zaradi odločilne prepletenosti (in ne ločenosti) prakse in teorije, pri čemer teorija nujno izhaja šele iz refleksije prakse, po Freiru teorija sama zase ne more obstajati,³⁷ prav tako je tudi umeščanje *zgolj* teorije kot nekakšnega prerekvizita ali atributa posebej posvečenih in abstrakcije zmožnih intelektualcev povsem jalovo in v bistvu antiintelektualno početje *par excellence*, saj »teoretskega konteksta ne more biti, če ta ne izhaja iz dialektične spojenosti s konkretnim kontekstom, /.../ namreč, šele znotraj konkretnega konteksta smo lahko subjekti in objekti relacijske dialektike z realnostjo« (Freire po Torres Novoa, 1978: 85). Loïc Wacquant (2006: 175–182), ki meni, da je najbolj plodno tisto mišljenje, ki se umešča na sotočje dveh velikih tradicij, epistemološke in družbenokritične, na soroden način kakor Freire nazorno prikaže, kako družba, ki je prisebna, za svoj obstoj nujno potrebuje neprestan, aktiven in radikalen način preverjanja uveljavljenih oblik kolektivnega znanja in aktualnosti. Wacquant takšno živo kritično mišljenje, ki nenehno in sprti razkriva slabo premišljene (bolje: nemišljene) očitnosti in razgrinja obstranske družbene možnosti, ki so bile odrinjene, opuščene ipd., imenuje *topilo za dokso* (doksa kot občost, mnenje, predsodek).

Neoliberalna deregulacija družbenega in ekonomskega življenja, ki jo v evropskem kontekstu z vse večjo agresivnostjo občutimo v zadnjem desetletju, je po večinskem mnenju svoj »osvajalni« pohod po svetu začela že v 70. letih v deželah Južne Amerike (bolj verjetno je, da se je proces začel že prej – z zasedbo Irana in Gvatemale s strani Združenih držav –, 1953 in 1954).³⁸ Med »ustvarjalne« procedure deregulacije sodita uničenje države blaginje (pod krinko »umika države« iz vsega mogo-

37 »Praksa in teorija se intimno prepletata. Ni mogoče razmeti ene brez druge. Obe druga na drugo vplivata in se vzajemno določata. Naša dejanja pogojujejo naša spoznanja in istočasno naša spoznanja pogojujejo naša dejanja.« (Freire po Torres Novoa, 1978: 52–53)

38 Sumarni pregled in analizo preobrazb in reprezentacij dogodkov v drugi polovici 20. stoletja v evropskem kontekstu sta na podlagi raziskave medijev izdelala Igor Ž. Žagar in Primož Krašovec (Žagar in Krašovec, 2011).